

Monumentnummer*: 525247

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 mei 2002
Kadaster deel/nr	82922/184

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Delft	Delft	Zuid-Holland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Delft	B			3352

Omschrijving**

Inleiding

POMPGEBOUW met REINWATERKELDER, onderdeel van het watertorencomplex in het Kalverbos en in 1918-1919 gebouwd bij de watertoren uit 1895-1896. Het pompgebouw met reinwaterkelder, die voor een deel wordt omsloten door een begroeide aarden ophoging, staat op het terrein van de voormalige gemeentelijke begraafplaats en maakt deel uit van het beschermde stadsgezicht van Delft.

Omschrijving

Vrijstaand, vanuit een vrijwel rechthoekige plattegrond in schone baksteen (kruisverband) opgetrokken, verdiepingloos pompgebouw, waaronder zich een reinwaterkelder bevindt. Het pand heeft een uitkragend, met tuiles du Nord gedekt wolfdak voorzien van keramische pironnen op de nokhoeken en van dakkapellen. De uitkragende dakranden zijn geprofileerd en rusten op klampen. De gevelopeningen zijn rechtgesloten en staan onder strekken en een enkele rollaag. De onderdorpels van de vensters zijn van hardsteen.

De symmetrische voorgevel is naar de watertoren gekeerd en heeft op de begane grond de originele dubbele deur met roedenverdeling in de deurramen, die onder geprofileerde kroonlijstjes staan. De deuren zijn voorzien van een driedelig bovenlicht, eveneens met roedenverdeling. De vensters aan weerszijden van de deur zijn oorspronkelijk waarschijnlijk hoger geweest en bevatten elk een raam met kruiskozijn en roedenverdeling in het bovenlicht. Het grote venster boven de entree bevat een zesdelig raam met roedenverdeling en staat tussen twee kleinere vensters, eveneens met roedenverdeling in het tweedelige raam. Tegen de linker zijgevel staat een uitbouw onder een half schilddakje met een uitkragende rand als die van het hoofdvolume. Ook het raam in het hoog in de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitbouw geplaatste venster heeft een roedenverdeling, evenals het raam in de boven een gemetseld trapje staande deur links van de uitbouw. De rechter zijgevel is vergelijkbaar met de linker, maar bevat geen deur. Uit de dakschilden boven beide zijgevels steken twee houten dakkapellen met een geprofileerde lijsten aan de platte daken en twee vierruits klappramen met tussenstijl. De regenpijp is voorzien van een gietijzeren vergaarbak. Naar achteren toe worden de zijgevels meer en meer aan het oog onttrokken door een begroeide aarden heuvel, die ook het onderste deel van de achtergevel uit het zicht houdt. Zowel het grotere middelste als de kleinere van de drie vensters in het bovenste deel van de gevel bevatten ramen met roedenverdeling. In beide laterale muurdammen bevindt zich een blind cirkelvormig venstertje. Het inwendige van het gebouw is voor een belangrijk deel in de oorspronkelijke staat bewaard gebleven. De onderzijde van de lange wanden zijn voorzien van een lambrisering met geglazuurde tegels. De uitgemetselde bovenzijde bestaat uit rode en gele verblendsteen is is een samenstel van segment- en rondbogen met verticale op hardstenen kraagstukjes staande aanzeten. Achter de rondbogen staan de bij de gevelbeschrijvingen genoemde uitbouwen. Op de geprofileerde, uitkragende bovenranden met hardstenen elementen liggen stalen rails, waarover een loopkat van geklinknagelde stalen balken met twee keer twee stalen wielen en een katrol loopt. De hoog in de gevel geplaatste deur in de linker zijgevel is te bereiken door middel van een houten trap. De middelste delen van de lange wanden en de kopse wanden zijn gepleisterd. Het gebouw heeft een houten gordingkap, die ligt op een constructie van houten spanten, die zijn samengesteld uit twee spantbenen, hanebalk, enkelvoudig hangwerk en schuine trekstangen tussen de hangstijlen en de onderkant van de spantbenen.

Waardering

Het pompgebouw met reinwaterkelder is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de stedenbouwkundige waarde.

- Het pompgebouw met reinwaterkelder heeft cultuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van een klein complex voor de drinkwatervoorziening, en als een goed en representatief voorbeeld van een typologische ontwikkeling.
- Het pompgebouw heeft architectuurhistorische waarde vanwege de sobere, stilistische kenmerken, die karakteristiek zijn voor de bouwtijd.
- Het pompgebouw heeft stedenbouwkundige en ensemblewaarde vanwege de situering en vanwege de functionele en visuele samenhang met de watertoren en de nabijgelegen objecten in het Kalverbos.
- Het pompgebouw is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid van het exterieur en het interieur.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument